
Εμπορικό Δίκαιο

Διάλεξη 3

Παναγιώτης Σταϊκούρας

**Καθηγητής Χρηματοοικονομικού Δικαίου
Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής
Πανεπιστήμιο Πειραιώς**

*Research Fellow, Institute of Global Law, Economics and Finance – Queen Mary University of London
Co-Director & Fellow, Institute of Finance & Regulation – University of Piraeus*

Η έννοια της «επιχείρησης»

➤ Τί είναι η «επιχείρηση»;

- Σύνολο πραγμάτων, περιουσιακών στοιχείων, παραγωγικών συντελεστών, άυλων αγαθών, δικαιωμάτων, πραγματικών καταστάσεων και σχέσεων που **αποτελούν οργανωμένη οικονομική ενότητα περί το φορέα τους** για την παραγωγή, προμήθεια και διάθεση αγαθών ή/και υπηρεσιών στη συναλλακτική αγορά και την επίτευξη οικονομικών σκοπών και δη κέρδους
- Ποιος είναι ο «φορέας» μιας επιχείρησης;
 - ✓ Φυσικό πρόσωπο-επιχειρηματίας ή νομικό πρόσωπό-εταιρία/επιχειρηματίας
- Τί σημαίνει «οργανωμένη οικονομική ενότητα περί το φορέα»;
 - ✓ Η επιχείρηση συνιστά μία οικονομική ενότητα, που οργανώνεται στη βάση μιας συγκεκριμένης επιχειρηματικής ιδέας και δραστηριότητας, οι οποίες αποτελούν προϊόν της διανοίας του [φυσικού ή νομικού προσώπου]-επιχειρηματία
 - ✓ Οι οικονομική ενότητα οργανώνεται και διευθύνεται από τον φορέα για την επιδίωξη οικονομικού σκοπού
 - Συντονισμός με σκοπό την από κοινού παραγωγική λειτουργία
 - Δημιουργική και πρωτότυπη εκμετάλλευση ώστε να προσελκύεται πελατεία, να αποκτάται φήμη, να προκύπτει κέρδος
 - Συνεπώς, η εκ μέρους του φορέα οργάνωση και διεύθυνση της επιχείρησης δημιουργεί την «υπεραξία» της επιχείρησης
- Από τί αποτελείται η «οικονομική ενότητα»;
 - ✓ Παραγωγικοί συντελεστές (κεφάλαιο, προσωπικό) / πράγματα και υλικά περιουσιακά στοιχεία (πχ, εγκαταστάσεις, μηχανήματα) / άυλα περιουσιακά στοιχεία (πχ, εμπορική επωνυμία, σήμα, διακριτικός τίτλος) / πραγματικές καταστάσεις (πχ, πελατεία, θέση στην αγορά, δίκτυο διανομής, θέση καταστήματος, αναπτυξιακές προοπτικές και ελπίδες) / έννομες σχέσεις με τρίτους (πχ, σχέσεις με προμηθευτές και τράπεζες)

Η έννοια της «επιχείρησης» και διάκριση από συγγενείς έννοιες

➤ Εκμετάλλευση

- Αν από την έννοια της επιχείρησης απομονωθεί ο οικονομικός σκοπός, ο φορέας εκμετάλλευσης και τα κερδοσκοπικά κίνητρα λειτουργίας του, αυτό που απομένει είναι η **εκμετάλλευση**, δηλαδή, ένας οργανισμός όπου υλικά μέσα, άυλα αγαθά και εργασία ανθρώπων είναι αφιερωμένα στην πραγματοποίηση ενός συγκεκριμένου **τεχνικού-παραγωγικού αποτελέσματος-σκοπού**
 - ✓ Ο οικονομικός-κερδοσκοπικός σκοπός της επιχείρησης είναι ο απώτερος σκοπός της λειτουργίας της
 - ✓ Ο τεχνικός-παραγωγικός σκοπός επιδιώκεται αμέσως στο χώρο της επιχείρησης και κάνει δυνατή την εκπλήρωση του απώτερου οικονομικού-κερδοσκοπικού σκοπού
 - ✓ Οι αποφάσεις που αφορούν στην πραγμάτωση του τεχνικού-παραγωγικού αποτελέσματος λαμβάνονται στο επίπεδο της επιχείρησης (πχ, τι, πότε, πώς και πόσο θα παραχθεί)
 - ✓ Η εκμετάλλευση είναι ενταγμένη στην επιχείρηση και λειτουργεί προς όφελος και εξυπηρέτηση της
 - ✓ Παρότι στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όπου τον επιχειρηματικό σκοπό τον υπηρετεί μια μόνο εκμετάλλευση είναι πιο δύσκολο να διακρίνει κανείς τα όρια, ο διαφορετικός σκοπός που υπηρετείται σε κάθε μια περίπτωση διευκολύνει την οριοθέτηση των δύο εννοιών (πχ, ένα λογιστικό γραφείο στελεχωμένο από υπαλλήλους και τεχνικά μέσα (εκμετάλλευση) αποτελεί την ατομική επιχείρηση του λογιστή Α)
 - ✓ Δεν αποκλείεται μία επιχείρηση να μη διαθέτει εκμετάλλευση (πχ, ο λογιστής Β στεγάζεται μόνος του σε ένα γραφείο, όπου ασκώντας ελεύθερο επάγγελμα, εκτελεί τις λογιστικές εργασίες που του ανατίθενται)

➤ Εταιρία (ΑΚ 741)

- Ένωση προσώπων με την οποία αναλαμβάνεται αμοιβαίως η υποχρέωση επιδίωξης με κοινές εισφορές ενός κοινού σκοπού και ιδίως οικονομικού
- Η έννοια της «εταιρίας» είναι νομική, ενώ της «επιχείρησης» οικονομική
- Η εταιρία, ως ένωση προσώπων, μπορεί να αποτελεί τον φορέα οργάνωσης της επιχείρησης (πχ, η εταιρία COCA-COLA ΤΡΙΑ ΕΨΙΛΟΝ ΑΕ είναι φορέας οργάνωσης της επιχείρησης παραγωγής μη αλκοολούχων ποτών / η εταιρία ΟΠΑΠ ΑΕ είναι φορέας οργάνωσης της επιχείρησης διάθεσης τυχερών παιγνίων)

Η οικονομική λογική της ύπαρξης επιχειρήσεων – Ι

- Η συναλλακτική αγορά (market exchange transactions) ως μέθοδος οργάνωσης της παραγωγής
 - Οι συμμετέχοντες συναλλάσσονται μεταξύ τους με βάση τις ατομικές ανάγκες τους [Smith (1776)]
 - Οι όροι των συναλλαγών (πχ, τιμή, ποσότητα, ποιότητα, όροι πίστωσης, εγγυήσεις, ημέρα παράδοσης) καθορίζονται από τα συμβαλλόμενα μέρη
 - Οι παραγωγικοί συντελεστές συναλλάσσονται μεταξύ τους προκειμένου να επιτευχθεί ένα συγκεκριμένο οικονομικό αποτέλεσμα
 - ✓ Η συνεχής συναλλακτική αλληλεπίδραση μεταξύ μεμονομένων παραγωγικών συντελεστών κατευθύνει την χρήση των διαθέσιμων πόρων (resource allocation) στην παραγωγική διαδικασία
 - ✓ Πχ, ο Α (παραγωγός αυτοκινήτων) συμβάλλεται με τον Β (προμηθευτή) για να αγοράσει τα επιμέρους εξαρτήματα, με τον Γ (ο οποίος συναρμολογεί τα εξαρτήματα) και με τον Δ (διανομέα-πωλητή) επομένως, ο οικονομικά δρών (ο Α) καταφεύγει σε παραγωγικά μέσα τρίτων και συναλλάσσεται μαζί τους **ευκαιριακά και σε ισότιμη και ανεξάρτητη** βάση προκειμένου να επιτύχει το οικονομικό αποτέλεσμα που επιθυμεί
- Η επιχείρηση ως εναλλακτική μορφή οργάνωσης της παραγωγής
 - Ο «επιχειρηματίας» (entrepreneur) κατευθύνει την παραγωγή κεντρικά διά της εξουσίας του να δίδει οδηγίες και να συντονίζει την εργασία ομάδων παραγωγικών παραγόντων [Coase (1937), Alchian & Demsetz (1972), Jensen & Meckling (1976)]
 - Ο οικονομικά δρών χρησιμοποιεί σε **μόνιμη και οργανωμένη βάση** τα παραγωγικά μέσα **που ελέγχει και καθοδηγεί** ο ίδιος για να επιτευχθεί ένα συγκεκριμένο οικονομικό αποτέλεσμα
 - Η αμοιβή είναι το αντάλλαγμα για το δικαίωμα του επιχειρηματία **να κατευθύνει και συντονίζει** παραγωγικούς παράγοντες υπό την επίβλεψή του και δευτερευόντως για την παραγωγή συγκεκριμένης υπηρεσίας-παροχής
 - ✓ Πχ, ο επιχειρηματίας Α (παραγωγός αυτοκινήτων) προσλαμβάνει τον Β (προμηθευτή εξαρτημάτων) τον Γ (ο οποίος συναρμολογεί τα εξαρτήματα) και τον Δ (διανομέα-πωλητή) ως εργαζόμενούς του υπό τις οδηγίες του
 - ✓ Στην πραγματικότητα, η επιχείρηση αποτελεί πλέγμα συμβατικών σχέσεων μεταξύ των διαφόρων παραγωγικών φορέων και συντελεστών (εργαζόμενοι, προμηθευτές, πιστωτές, πελάτες, κεφαλαιοδότες)

Η οικονομική λογική της ύπαρξης επιχειρήσεων– II

- Η οικονομική δραστηριότητα οργανώνεται επί τη βάσει τόσο απευθείας συναλλαγών μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά (market transactions) όσο και διά των επιχειρήσεων όπου προέχει το χαρακτηριστικό της κεντρικής παροχής οδηγιών-κατευθύνσεων από τον επιχειρηματία προς τους παράγοντες παραγωγής που απασχολεί [Posner (2006)]
 - Πχ, μια επιχείρηση μπορεί να συμβάλλεται με τρίτο-ανεξάρτητο παράγοντα (πχ, προμηθευτής) στο πλαίσιο επίτευξης του οικονομικού αποτελέσματος
- Παράγοντες που επιδρούν στην επιλογή της μεθόδου οργάνωσης της παραγωγής
 - Κόστη συναλλαγών και συναλλακτική αγορά[Coase (1937), Alchian & Demsetz (1972)]
 - ✓ Πολλαπλές συμβατικές σχέσεις για κάθε μια από τις οποίες πρέπει να καθορίζεται το περιεχόμενο από τα συμβαλλόμενα μέρη
 - ✓ Για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών που απαιτούν χρόνο (long term contracts) υφίσταται αυξημένη αβεβαιότητα σχετικά με τον προκαθορισμό όλων των παραμέτρων των συμβατικών σχέσεων ανάλογα με την μελλοντική μεταβολή των δεδομένων
 - Ελλιπής πληροφόρηση & διάσταση συμφερόντων, καθώς και προβλήματα επικοινωνίας εντός της επιχείρησης [Alchian & Demsetz (1972)]
 - ✓ Κίνητρα για μειωμένη απόδοση ή και για εκμετάλλευση της εργασίας άλλων (free riding) ή και για προώθηση ιδίων συμφερόντων έναντι της επιχείρησης λόγω ελλιπούς πληροφόρησης για την ποιότητα εργασίας των επιμέρους παραγωγικών παραγόντων (ιδίως όταν αυτοί εντάσσονται σε ομαδική εργασία)
 - ✓ Κόστος δημιουργίας μηχανισμού για την διαβίβαση εντολών-οδηγιών του επιχειρηματία και μηχανισμού ελέγχου της εργασίας των παραγωγικών παραγόντων

Η «επιχείρηση» ως αυτοτελές υποκείμενο ή αντικείμενο του δικαίου;

- Η επιχείρηση συνιστά, κατ' ακριβολογία, οικονομική και λειτουργική ενότητα-περιουσία και δεν αποτελεί **η ίδια υποκείμενο δικαίου, δηλαδή, δεν είναι η ίδια φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων**
- Υποκείμενο δικαίου είναι ο φορέας της επιχείρησης (νομικό ή φυσικό πρόσωπο): ΑΚ 34, 61
 - Πχ, μπορεί να κλείσει η επιχείρηση αλλά να συνεχίσει ο φορέας της / ο τερματισμός του φορέα της επιχείρησης (πχ, θάνατος φυσικού προσώπου, λύση νομικού προσώπου) δεν οδηγεί αυτόματα σε κλείσιμο της επιχείρησης (η επιχείρηση μπορεί να συνεχιστεί από κληρονόμους ή να εκποιηθεί σε τρίτους από τον εκκαθαριστή)
- Η επιχείρηση είναι αντικείμενο δικαίου;
 - Είναι αντικείμενο διεύθυνσης από το φορέα της (φυσικό ή νομικό πρόσωπο)
 - Ως σύνολο, είναι **αντικείμενο δικαιώματος**, που είναι (α) *περιουσιακό*, αφού έχει καθ' εαυτό χρηματική αξία, και (β) *μεταβιβάσιμο*, αφού όπως θα εξηγηθεί, επιτρέπεται από τις διατάξεις του δικαίου η μεταβίβασή της, η οποία συντελείται δια της μεταβίβασεως καθενός στοιχείου της
- Η επιχείρηση είναι αυτοτελής φορέας συμφερόντων;
 - Η επιχείρηση (ως οικονομική ενότητα) έχει διαφορετική θεσμική αποστολή-συμφέρον από το συμφέρον του φορέα της;
 - ✓ Συμφέρον φορέα: μεγιστοποίηση κερδών
 - ✓ Συμφέρον επιχείρησης: προαγωγή των συμφερόντων των παραγωγικών συντελεστών (πχ, εργαζομένων, προμηθευτών, πελατών)

Πώληση επιχείρησης

➤ Πώληση της επιχείρησης ως οικονομική ενότητα-οντότητα (asset deal)

- Πώληση της επιχείρησης ως ενιαίο οικονομικό σύνολο συνεπάγεται χωριστή μεταβίβαση των κατ' ιδίαν στοιχείων της με τον ανάλογο τύπο και περιγραφή
 - ✓ Συνεπώς, μπορεί μεν να είναι δυνατή η συμφωνία (σύμβαση) πώλησης και μεταβίβασης επιχείρησης ως ενιαίο σύνολο, πλην όμως, η υλοποίηση της συμφωνίας αυτής προϋποθέτει τη χωριστή μεταβίβαση των επιμέρους στοιχείων της επιχείρησης (πχ, των κινητών, ακινήτων και άυλων στοιχείων)
- Αν με σύμβαση μεταβιβάστηκε περιουσία ή επιχείρηση, αυτός που αποκτά ευθύνεται απέναντι στο δανειστή έως την αξία των μεταβιβαζομένων στοιχείων για τα χρέη που ανήκουν στην περιουσία ή στην επιχείρηση/ η ευθύνη αυτού που μεταβιβάζει εξακολουθεί να υπάρχει/ αντίθετη συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων που βλάπτει τους δανειστές είναι άκυρη απέναντί τους (479 ΑΚ)
 - ✓ Ο μικρο-ιδιοκτήτης (μικρομέτοχος) δεν ευθύνεται για πραγματικά ελαττώματα της επιχείρησης
 - ✓ Ο μεγαλο-ιδιοκτήτης (μεγαλομέτοχος) ευθύνεται για ελαττώματα που απομειώνουν την αξία της επιχείρησης μιας και η εκ μέρους του πώληση της συμμετοχής του ισοδυναμεί με μεταβίβαση του ελέγχου της επιχείρησης (βλ. και κατωτέρω στην περίπτωση του share deal)
- Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του μεταβιβάζοντος από τη σύμβαση εργασίας με εργαζομένους μεταβιβάζονται στον αποκτώντα

➤ Πώληση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας (μετοχών) του φορέα της επιχείρησης (share deal)

- Ο μικρο-ιδιοκτήτης (μικρομέτοχος) ευθύνεται μόνον για την ύπαρξη του ιδιοκτησιακού-μετοχικού δικαιώματος (δηλ. ότι υφίσταται μετοχική σχέση με τα αντίστοιχα δικαιώματα) και όχι για τυχόν ελαττώματα που απομειώνουν συνολικά της αξία της επιχείρησης
- Ο μεγαλο-ιδιοκτήτης (μεγαλομέτοχος) ευθύνεται για ελαττώματα που απομειώνουν την αξία της επιχείρησης μιας και η εκ μέρους του πώληση της συμμετοχής του ισοδυναμεί με μεταβίβαση του ελέγχου της επιχείρησης (ο αγοραστής, δύναται να απαιτήσει τη διόρθωση ή να μειώσει το τίμημα ή να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση, εκτός αν πρόκειται για επουσιώδες πραγματικό ελάττωμα, ή να ζητήσει αποζημίωση)

Άλλοι τρόποι μεταβίβασης ή απόκτησης επιχείρησης

- **Takeover bid (επιθετική εξαγορά)**
 - Πρόταση (φυσικού ή νομικού προσώπου) προς τους μετόχους εταιρίας (φορέα επιχείρησης) για την αγορά της συμμετοχής τους στην εν λόγω εταιρία έναντι συγκεκριμένου τιμήματος
 - Αν ανταποκριθούν στην πρόταση αρκετοί μέτοχοι ώστε ο προτείνων να αποκτήσει τον έλεγχο της εταιρίας-στόχου, τότε ο προτείνων προχωρά στην αλλαγή της διοίκησης της εταιρίας-στόχου
- **Leveraged Buyout (LBO)**
 - Αγορά μιας εταιρίας (φορέα της επιχείρησης) χρησιμοποιώντας δανειοδότηση η οποία αποκληρώνεται με τα έσοδα της ίδιας εταιρίας που αγοράστηκε
 - Ο αγοραστής θεωρεί ότι μπορεί να αλλάξει την εταιρία ώστε να αυξήσει σημαντικά τις καθαρές ταμειακές ροές σε μερικά χρόνια και να πουλήσει την εταιρία σε πολύ υψηλότερη τιμή (οι αυξημένες καθαρές ταμειακές ροές όχι μόνο αυξάνουν την τιμή πώλησης αλλά επίσης αποπληρώνουν και το χρέος των δανείων αυξάνοντας τα κέρδη του αγοραστή όταν εν τέλει πουλήσει την εταιρία)
 - ✓ **Management Buyout**
 - Αγορά μιας εταιρίας (φορέα της επιχείρησης) **από τη διοίκηση της ίδιας της εταιρίας** (αν χρησιμοποιείται δανεισμός για την αγορά, ταυτίζεται με το LBO)
 - ✓ **Management Buyin**
 - Αγορά μιας εταιρίας (φορέα της επιχείρησης) **από ομάδα διοίκησης εκτός της εταιρίας** (αν χρησιμοποιείται δανεισμός για την αγορά, ταυτίζεται με το LBO)

Επικαρπία και ενέχυρο στην επιχείρηση

➤ Επικαρπία

- Κυριότητα (ακινήτου) σημαίνει για τον κύριο, εκτός από την ιδιοκτησία, πλήρη χρήση και κάρπωση-αξιοποίηση του αντικειμένου της κυριότητας (ακινήτου). Όταν από την κυριότητα αφαιρεθεί το δικαίωμα χρήσης και κάρπωσης του ακινήτου, δηλαδή η *επικαρπία*, τότε η κυριότητα λέγεται *ψιλή*. Όταν συστήνεται επικαρπία, ο ψιλός κύριος διατηρεί την κυριότητα, ενώ ο επικαρπωτής έχει περιορισμένη εξουσία πάνω στο ακίνητο (μόνο χρήση και κάρπωση) χωρίς να μπορεί να θίξει το δικαίωμα του κυρίου και έχοντας την υποχρέωση να διατηρεί ακέραια την ουσία του. Η ψιλή κυριότητα μεταβιβάζεται από τον κύριο χωρίς την έγκριση του επικαρπωτή, ενώ, αντίθετα, η επικαρπία δεν μεταβιβάζεται χωρίς την έγκριση του έχοντος την ψιλή κυριότητα.
- Κατά την κρατούσα άποψη, επικαρπία μπορεί να συσταθεί μόνον στα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και όχι επί της επιχείρησης ιδωμένης ως ενιαίου συνόλου

➤ Ενέχυρο: Εμπράγματο δικαίωμα σε **ξένο κινητό πράγμα** για την εξασφάλιση απαίτησης με την προνομιακή ικανοποίηση του δανειστή από το πράγμα / Κατά την κρατούσα άποψη, ενέχυρο μπορεί να συσταθεί μόνον στα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και όχι επί της επιχείρησης ιδωμένης ως ενιαίου συνόλου

➤ Υποθήκη: Εμπράγματο δικαίωμα σε **ξένο ακίνητο** για την εξασφάλιση απαίτησης με την προνομιακή ικανοποίηση του δανειστή από το πράγμα / Κατά την κρατούσα άποψη, υποθήκη μπορεί να συσταθεί μόνον στα επιμέρους περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης και όχι επί της επιχείρησης ιδωμένης ως ενιαίου συνόλου

Προσοχή: ενέχυρο και επικαρπία είναι δυνατόν να συσταθούν επί των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας στον φορέα της επιχείρησης (πχ, μετοχές): για παράδειγμα, προβλέπεται ότι, αν δεν έχει συμφωνηθεί κάτι άλλο, σε περίπτωση επικαρπίας ή ενέχυρου επί μετοχών, το δικαίωμα ψήφου στη γενική συνέλευση ασκείται από τον επικαρπωτή ή τον ενεχυραστή, καθώς και ότι το πρόσωπο που έχει το δικαίωμα ψήφου, δικαιούται να ασκεί και τα λοιπά μη περιουσιακά δικαιώματα του μετόχου (ν. 4548/2018, άρθρο 54).

Αναγκαστική διαχείριση και κληρονομική διαδοχή επιχείρησης

➤ Αναγκαστική διαχείριση

- Για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση ενός δανειστή, μπορεί να επιβληθεί από το δικαστήριο αναγκαστική διαχείριση επιχείρησης του οφειλέτη: με την δικαστική απόφαση που διατάζει την αναγκαστική διαχείριση διορίζεται ταυτόχρονα και διαχειριστής της επιχείρησης (ο διαχειριστής που διορίζεται πρέπει να είναι πρόσωπο κατάλληλο και προτιμώνται όποιοι ασκούν το ίδιο ή συγγενικό επάγγελμα ή έχουν τις απαιτούμενες ειδικές γνώσεις ή πείρα)
- Ο διαχειριστής ενεργεί όλες τις πράξεις που είναι ενδεδειγμένες για την τακτική και επωφελή οικονομική εκμετάλλευση της επιχείρησης και οφείλει να διατηρεί την επιχείρηση σε καλή κατάσταση και να αποφεύγει πράξεις που βλάπτουν την οικονομική της υπόσταση
- Ο διαχειριστής μόλις αναλάβει τα καθήκοντά του ειδοποιεί με έγγραφο τους οφειλέτες εκείνου κατά του οποίου έχει επιβληθεί η διαχείριση και εκείνους που συναλλάσσονται με την επιχείρηση ότι ανέλαβε τη διαχείριση της επιχείρησης και πρέπει σ' αυτόν να καταβάλλουν στο εξής τις οφειλές τους και μαζί του να συναλλάσσονται
- Ο διαχειριστής ενεργεί κάθε δικαιοπραξία ή πράξη για να πετύχει ο σκοπός της διαχείρισης και έχει το δικαίωμα, για να συνεχιστούν οι εργασίες της επιχείρησης, να συνάπτει δάνεια και μπορεί να δίνει και ενέχυρο επάνω στις πρώτες ύλες ή τα προϊόντα της επιχείρησης

➤ Κληρονομική διαδοχή

- Η ατομική επιχείρηση μεταβιβάζεται καθολικά λόγω κληρονομικής διαδοχής
- Όπως έχει ήδη λεχθεί, μεταβίβαση (και, συνεπώς, και κληρονομική διαδοχή) χωρεί και σε ό,τι αφορά στη συμμετοχή στον φορέα-νομικό πρόσωπο της επιχείρησης (πχ, στις ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες και ανώνυμες εταιρίες)

Αναγκαστική διαχείριση – ένα παράδειγμα από την αγορά

Υπό αναγκαστική διαχείριση τέθηκε η Μηχανική

Capital.gr

Τετάρτη, 22-Απρ-2015 09:20

- Εκτύπωση
- Αποστολή με email
- Προσθήκη στη λίστα ανάγνωσης
- Μεγαλύτερο μέγεθος κειμένου
- Μικρότερο μέγεθος κειμένου

Υπό αναγκαστική διαχείριση, ως μέσο αναγκαστικής εκτελέσεως, κατά τα άρθρα 1034επ ΚΠολΔ, τέθηκε η εταιρεία Μηχανική, δυνάμει της υπ' αριθμ. 9110/2013 τελεσίδικης αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, η ανώνυμη ελεγκτική εταιρεία «PriceWaterhouseCoopers A.E.», διορίστηκε αναγκαστικός διαχειριστής της εταιρείας, δυνάμει της υπ' αριθμ. 700/2014 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και εκπροσωπείται για τους σκοπούς της αναγκαστικής διαχείρισης από τον κ. Νικόλαο Κλιάνη.

Ήδη, δια της από 09/03/2015 έγγραφης δήλωσής της, η PriceWaterhouseCoopers αποδέχθηκε το διορισμό της ως αναγκαστικού διαχειριστή της εταιρείας «Μηχανική ΑΕ» και ανέλαβε τα καθήκοντά της.

Τη διοίκηση της Μηχανικής καθώς και την εκπροσώπησή της έναντι τρίτων αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου η αναγκαστική διαχειρίστρια PriceWaterhouseCoopers, η οποία θα διεκπεραιώνει πλέον όλες τις υποθέσεις που αφορούν και εμπίπτουν στην εν γένει οικονομική και εμπορική διαχείριση της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στα άρθρα 1034επ ΚΠολΔ.

Η αναγκαστική διαχείριση επιβάλλεται σε μία επιχείρηση με στόχο να ικανοποιηθούν άμεσα οι υποχρεώσεις που αυτή διαθέτει προς τους πιστωτές της. Σύμφωνα δηλαδή, με το άρθρο 1034, για να ικανοποιηθεί χρηματική απαίτηση του δανειστή, μπορεί να επιβληθεί αναγκαστική διαχείριση ακινήτου ή επιχείρησης του οφειλέτη. Η διαδικασία αυτή επιβάλλεται ύστερα από απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της περιφέρειας όπου βρίσκεται το ακίνητο ή η έδρα της επιχείρησης του οφειλέτη, αν το ζητήσει δανειστής που έχει τίτλο εκτελεστό και που επέδωσε στον οφειλέτη επιταγή για εκτέλεση.

Ουσιαστικά, ο πιστωτής εκμεταλλεύεται τα εισοδήματα μίας επιχείρησης με στόχο την επίτευξη μέγιστου δυνατού κέρδους προκειμένου να ικανοποιηθεί ο δανειστής.

Επιχείρηση: συστήματα διανομής (εμπορικός αντιπρόσωπος)

➤ Ο εμπορικός αντιπρόσωπος (π.δ. 219/1991)

- Εκείνος στον οποίο, υπό την ιδιότητά του ως ανεξαρτήτου μεσολαβητή, ανατίθεται σε μόνιμη βάση είτε να διαπραγματεύεται για λογαριασμό άλλου προσώπου, το οποίο καλείται «αντιπροσωπευόμενος», την πώληση ή την αγορά εμπορευμάτων, είτε να διαπραγματεύεται και να συνάπτει τις πράξεις αυτές επ' ονόματι και για λογαριασμό του αντιπροσωπευομένου
- Ο εμπορικός αντιπρόσωπος δικαιούται την ειδικώς συμφωνηθείσα αμοιβή / ο εμπορικός αντιπρόσωπος δικαιούται μετά τη λύση της σύμβασης εμπορικής αντιπροσωπείας αποζημίωση εάν και εφόσον κατά τη διάρκεια αυτής έφερε νέους πελάτες ή προήγαγε σημαντικά τις υποθέσεις με τους υπάρχοντες πελάτες και ο εντολέας διατηρεί ουσιαστικά οφέλη που προκύπτουν από τις υποθέσεις με τους πελάτες αυτούς και η καταβολή της αποζημίωσης αυτής είναι δίκαιη, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων και ιδιαίτερα των προμηθειών που χάνει ο εμπορικός αντιπρόσωπος και οι οποίες προκύπτουν από τις υποθέσεις με τους πελάτες αυτούς (αποζημίωση πελατείας)

➤ Ο διανομέας

- Αναλαμβάνει την υποχρέωση να αγοράζει από παραγωγό και να μεταπωλεί τα προϊόντα του σε διαρκή και συχνά σε αποκλειστική βάση, αλλά ενεργεί στο όνομα και για λογαριασμό του (ανεξάρτητος έμπορος): καθορίζει ο ίδιος τις τιμές πώλησης προς τρίτους και αποκομίζει κέρδος από τη διαφορά του τιμήματος πώλησης σε σχέση με την τιμή αγοράς (μπορεί να έχουν συμφωνηθεί ανώτατα/κατώτατα όρια)
- Συνήθως, η δημιουργούμενη πελατεία ανήκει στο διανομέα
- Εφόσον πρόκειται για αποκλειστική διανομή ή ο διανομέας ενεργεί ως τμήμα της εμπορικής οργάνωσης του παραγωγού έχοντας έντονη εξάρτηση από τον τελευταίο και τον ίδιο βαθμό ένταξης στο δίκτυο διανομής όπως και ο αντιπρόσωπος (πχ, συμβάλλει στην επαύξηση της πελατείας του παραγωγού, το πελατολόγιο είναι σε γνώση του παραγωγού, η πελατεία περιέρχεται στον παραγωγό μετά τη λύση της σύμβασης) τότε είναι δυνατή η αναλογική εφαρμογή του π.δ. 219/1991, ιδίως για την αποζημίωση πελατείας

Επιχείρηση: συστήματα διανομής (franchising-δικαιόχρηση)

- Σύστημα προώθησης προϊόντων ή / και υπηρεσιών ή/ και τεχνολογίας που βασίζεται σε μια στενή και συνεχή συνεργασία μεταξύ νομικά και οικονομικά ξεχωριστών και ανεξάρτητων επιχειρήσεων, δηλαδή, τον Δικαιοπάροχο και τους κατ' ιδίαν Δικαιούχους
 - Ο Δικαιοπάροχος παρέχει στους κατ' ιδίαν Δικαιοδόχους το δικαίωμα κι επιβάλλει την υποχρέωση να ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα σύμφωνα με το πρότυπο του Δικαιοπαρόχου
 - Το δικαίωμα δίνει την ευκαιρία κι επιβάλλει στον κατ' ιδίαν Δικαιοδόχο, με αντάλλαγμα μια άμεση ή έμμεση οικονομική αντιπαροχή (entry fee και royalties), να χρησιμοποιεί την επωνυμία του Δικαιοπάροχου ή / και το σήμα, ή / και το σήμα υπηρεσιών, την τεχνογνωσία, τις επιχειρηματικές και τεχνικές μεθόδους, το διαδικαστικό σύστημα και άλλα δικαιώματα βιομηχανικής ή / και πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ ο Δικαιοπάροχος αναλαμβάνει να υποστηρίξει τον Δικαιοδόχο μέσω της συνεχούς παροχής εμπορικής και τεχνικής βοήθειας (πχ, εκπαίδευση Δικαιοδόχου, εξοπλισμός και συντήρηση καταστήματος), μέσα στα πλαίσια και κατά τη διάρκεια μιας έγγραφης σύμβασης franchising που έχει συναφθεί μεταξύ των μερών γι' αυτό το σκοπό

Επιχείρηση: βασικές εμπορικές συμβάσεις

➤ Εμπορική πώληση

- Εκ μέρους εμπόρου ανάληψη υποχρέωσης μεταβίβασης κυριότητας πράγματος (κινητού ή ακινήτου) και παράδοσή του σε άλλο έμπορο
 - ✓ Συνήθως συνάπτεται από απόσταση οπότε και πρέπει να ρυθμιστούν πρακτικά ζητήματα, όπως η μεταφορά, η φόρτωση, η ασφάλιση των προϊόντων, ο τρόπος πληρωμής
 - ✓ Μεγάλη η χρησιμότητα των συναλλακτικών ηθών (βλ. Διάλεξη 2) βάσει των οποίων έχουν διαμορφωθεί μια σειρά από κοινώς αποδεκτές ρήτρες
 - **Ρήτρα πώλησης με τη φόρτωση (FOB):** ο πωλητής απεκδύεται από κάθε υποχρέωση για τα έξοδα μεταφοράς των εμπορευμάτων και, το σημαντικότερο, από κάθε ευθύνη για ενδεχόμενη απώλεια ή ζημία τους κατά τη μεταφορά προς τον τόπο παραλαβής τους από τον αγοραστή, καθώς ο κίνδυνος αυτός μεταβαίνει στον τελευταίο με μόνη την φόρτωση τους επί του μεταφορικού μέσου, δηλ., μόλις τα αγαθά περάσουν το κιγκλίδωμα του πλοίου
 - **Ρήτρα αξία και ναύλος:** ο πωλητής φέρει τις ίδιες ευθύνες όπως με τον FOB, αλλά πρέπει επίσης να καλύψει τα έξοδα μεταφοράς των εμπορευμάτων στο λιμάνι. Όπως και με τον FOB, ο αγοραστής αναλαμβάνει όλες τις ευθύνες μόλις τα εμπορεύματα φορτωθούν στο πλοίο.
 - **Ρήτρα αξία, ασφάλιση, ναύλος:** ομοιάζει με την προηγούμενη ρήτρα όμως προστίθεται η λέξη «ασφάλεια», γεγονός που σημαίνει ότι ο πωλητής εξακολουθεί να υποχρεούται στον εκτελωνισμό των εμπορευμάτων προς εξαγωγή τους και να φέρει αυτοτελώς τον κίνδυνο για την απώλεια ή ζημία τους έως και την ασφαλή φόρτωσή τους στο μεταφορικό μέσο, επιπλέον όμως αναλαμβάνει να ασφαλίσει με έξοδά του και υπέρ του αγοραστή τα εμπορεύματα κατά παντός μεταφορικού κινδύνου και να εφοδιάσει τον αγοραστή με το σχετικό ασφαλιστήριο μεταφοράς (από το σημείο εισόδου των εμπορευμάτων στο μεταφορικό μέσο, ο κίνδυνος καταστροφής τους μεταβαίνει στον αγοραστή και αυτός είναι δικαιούχος της ασφάλειας)
 - **Ρήτρα εκ του πλοίου:** ο κίνδυνος καταστροφής των εμπορευμάτων μεταβαίνει στον αγοραστή μόλις τα εμπορεύματα φύγουν από το μεταφορικό μέσο και τεθούν στη διάθεση του αγοραστή στο συγκεκριμένο τόπο που συμφωνήθηκε
 - **Ρήτρα πληρωμής έναντι παράδοσης των εγγράφων:** ο αγοραστής θα καταβάλλει το τίμημα όταν ο πωλητής παρουσιάσει τα φορτωτικά έγγραφα
 - **Ρήτρα εκ του εργοστασίου:** ο πωλητής θέτει τα εμπορεύματα στη διάθεση του αγοραστή στην έξοδο του εργοστασίου του πωλητή (ο πωλητής απεκδύεται κάθε ευθύνης για τη μεταφορά)

Επιχείρηση: βασικές εμπορικές συμβάσεις

➤ Χρηματοδοτική μίσθωση (leasing)

- Με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης ο εκμισθωτής (πιστωτικό ίδρυμα ή η ειδικώς αδειοδοτημένη ανώνυμη εταιρία) υποχρεούται να παραχωρεί έναντι μισθώματος τη χρήση πράγματος, κινητού ή ακινήτου, ή και των δύο μαζί, που προορίζεται **αποκλειστικά για επαγγελματική χρήση** του αντισυμβαλλομένου, παρέχοντας στον αντισυμβαλλόμενο του συγχρόνως το δικαίωμα είτε να αγοράσει το πράγμα είτε να ανανεώσει τη μίσθωση για ορισμένο χρόνο (οι συμβαλλόμενοι έχουν την ευχέρεια να ορίσουν ότι το δικαίωμα αγοράς μπορεί να ασκηθεί και πριν από τη λήξη του χρόνου της μίσθωσης)
 - ✓ Sale και lease back
 - Μια εταιρία μεταβιβάζει κάποιο ακίνητο ιδιοκτησίας της (εργοστάσια, γραφεία, αποθήκες, καταστήματα, βιομηχανικά και βιοτεχνικά κτήρια, ιατρεία, ξενοδοχεία, εμπορικά και εκθεσιακά κέντρα, κ.ά.), έναντι προσυμφωνημένου τιμήματος και στη συνέχεια, το μισθώνει η ίδια από τον αγοραστή με συγκεκριμένους όρους και με δικαίωμα εξαγοράς στη λήξη
 - ο Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνονται δύο πράγματα: η εξασφάλιση ρευστότητας από την επιχείρηση και παράλληλα η εξασφάλιση της κυριότητας του ακινήτου όταν λήξει η περίοδος μίσθωσης που έχει οριστεί από τη σύμβαση

➤ Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring)

- Σύμβαση μεταξύ ενός κατά κύριο επάγγελμα προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών και ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων (πιστωτικό ίδρυμα ή εταιρία που έχει αδειοδοτηθεί για να παρέχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία), ο οποίος αναλαμβάνει να παρέχει στον προμηθευτή, για το διάστημα που συμφωνείται, έναντι αμοιβής, υπηρεσίες σχετικές με την **παρακολούθηση και είσπραξη μιας ή μέρους ή του συνόλου των απαιτήσεων του προμηθευτή**, ιδίως από συμβάσεις πώλησης αγαθών, παροχής υπηρεσιών σε τρίτους ή εκτέλεση έργων
 - ✓ Περιεχόμενο της πρακτορείας αποτελεί ιδίως η εκχώρηση απαιτήσεων στον πράκτορα **με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής**, η εξουσιοδότηση για την είσπραξή τους, η χρηματοδότηση του προμηθευτή με προεξόφληση των απαιτήσεων, η λογιστική ή νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων, η διαχείρισή τους, η ολική ή μερική κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου του προμηθευτή

➤ Σύμβαση πώλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων (forfaiting)

- Σύμβαση βάσει της οποίας μια τράπεζα ή ειδικώς αδειοδοτημένη ανώνυμη εταιρία προεξοφλεί τις απαιτήσεις ενός **εξαγωγέα** (ή αξιόγραφα που ενσωματώνουν τέτοιες απαιτήσεις) χωρίς δικαίωμα αναγωγής, στην περίπτωση που ο εισαγωγέας δεν εκπληρώσει προσηκόντως και υπό τον όρο ότι οι απαιτήσεις είναι ασφαλισμένες με κάποιου είδους εγγύηση (τριτεγγύηση, εγγυητική επιστολή)

Επιχείρηση: βασικές εμπορικές συμβάσεις

➤ Εγγυητική επιστολή

- Προϊόν παροχής πίστης που εκδίδεται από πιστωτικό ίδρυμα κατόπιν αιτήματος πελάτη της που πληροί τα πιστοληπτικά κριτήρια (φερεγγυότητα, οικονομική επιφάνεια κ.λπ.) και απευθύνεται σε κάποιον τρίτο (δικαιούχο): εάν το πρόσωπο υπέρ του οποίου εγγυάται η τράπεζα (δηλ. ο πελάτης της) δεν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προς τον δικαιούχο της εγγυητικής επιστολής, η τράπεζα αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει μέχρι το εγγυημένο ποσό στον δικαιούχο
 - ✓ Μερικές από τις πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις έκδοσης εγγυητικών επιστολών είναι οι εξής: Η συμμετοχή μιας εταιρίας σε διαγωνισμούς για την ανάθεση προμηθειών ή την ανάληψη έργων, η «καλή εκτέλεση» των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ανάθεση των διαγωνισμών ή γενικότερα οποιασδήποτε νόμιμης συμβατικής υποχρέωσης μιας εταιρίας προς τρίτους, η λήψη προκαταβολής μέρους του τιμήματος από εργασίες που έχουν ανατεθεί σε εταιρία, η καλή πληρωμή πάσης φύσεως νομίμων υποχρεώσεων της εταιρίας προς τρίτους

➤ Ενέγγυα Πίστωση (Documentary Letter of Credit)

- Συμφωνία με βάση την οποία ορισμένη τράπεζα, που ονομάζεται εκδότρια - πιστώτρια, μετά από εντολή του πελάτη της (συνήθως αγοραστή εμπορευμάτων), αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει ορισμένο χρηματικό ποσό σε τρίτο πρόσωπο δικαιούχο (πωλητή των εμπορευμάτων) έναντι εμφανίσεως εκ μέρους του τελευταίου ορισμένων εκ των προτέρων καθορισμένων εγγράφων (π.χ., φορτωτική, τιμολόγια, ασφαλιστήρια) προς ορισμένη τράπεζα του τόπου κατοικίας του πωλητή, η οποία και οφείλει να ελέγξει την πληρότητα και ορθότητά τους

➤ Αλληλόχρεος λογαριασμός

- Δύο πρόσωπα, από τα οποία το ένα τουλάχιστον είναι έμπορος, συμφωνούν με σύμβαση να μη επιδιώκονται ή διατίθενται μεμονωμένα οι απαιτήσεις των δύο μερών, που προκύπτουν από τις μεταξύ τους συναλλαγές, αλλά να φέρονται σε κοινό λογαριασμό με σκοπό να εκκαθαρίζονται και να αποσβένονται κατά το κλείσιμο του λογαριασμού αυτού που θα γίνεται σε ορισμένα χρονικά διαστήματα σε τρόπο ώστε να αποτελέσει τη μοναδική μεταξύ τους απαίτηση το κατάλοιπο του λογαριασμού που τυχόν θα υπάρξει
- Ο αλληλόχρεος λογαριασμός κλείνεται περιοδικώς κάθε εξάμηνο, εκτός αν συμφωνήθηκε διαφορετικά, αλλά όχι όμως κατά διαστήματα μικρότερα του τριμήνου / το περιοδικό κλείσιμο του λογαριασμού δεν επιφέρει τη λήξη της σύμβασης και το από το περιοδικό κλείσιμο κατάλοιπο αποτελεί κονδύλιο του λογαριασμού της νέας περιόδου
- Καθένα από τα μέρη μπορεί οποτεδήποτε με καταγγελία του να θεωρήσει ότι έχει κλείσει οριστικά ο λογαριασμός, οπότε ο δικαιούχος του κατάλοιπου δικαιούται να απαιτήσει αμέσως αυτό

Εγγυητική επιστολή (υποδείγματα)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (III)

Ανήκει στη Διακήρυξη 5684/2018

Υπόδειγμα Εγγυητικής Επιστολής

ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....ΑΡΙΘ.....

ΕΚΔΟΤΗΣ.....

Ημερομηνία Έκδοσης.....

Προς: ΔΗΜΟ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ – Μολάοι Λακωνίας ΤΚ 23052, Α.Φ.Μ 998717658

Εγγυητική επιστολή για ευρώ.....(ποσοστό 5% της συνολικής συμβατικής αξίας, χωρίς το ΦΠΑ)

Με την παρούσα εγγυόμαστε, ανέκκλητα και ανεπιφύλακτα παραιτούμενοι του δικαιώματος της διαιρέσεως και διζήσεως, υπέρ της Εταιρίας, ή σε περίπτωση Ένωσης ή Κοινοπραξίας υπέρ των Εταιριών της Ένωσης.....οδός αριθμός.....Τ.Κ. ατομικά για κάθε μια από αυτές και ως αλληλέγγυα και εις ολόκληρον υποχρεών μεταξύ τους εκ της ιδιότητάς τους ως μελών της Ένωσης ή Κοινοπραξίας, και μέχρι του ποσού των ευρώ.....για την καλή εκτέλεση της σύμβασης με αριθμό.....που αφορά στο διαγωνισμό της με αντικείμενο την **προμήθεια ελαστικών μεταφορικών μεσών & λοιπών μηχανημάτων 2018** συνολικής αξίας ευρώ (προϋπολογισμός προσφοράς χωρίς ΦΠΑ) σύμφωνα με τη με αριθμό.....Διακήρυξη σας.

Το ανωτέρω ποσό της εγγύησης τηρείται στη διάθεσή σας, το οποίο και υποχρεούμαστε να σας καταβάλουμε ολικά ή μερικά χωρίς καμία από μέρους μας αντίρρηση ή ένσταση και χωρίς να ερευνηθεί το βάσιμο ή μη της απαίτησής σας, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την απλή έγγραφη ειδοποίησή σας.

Η παρούσα ισχύει μέχρις ότου αυτή μας επιστραφεί ή μέχρις ότου λάβουμε έγγραφη δήλωσή σας ότι μπορούμε να θεωρήσουμε την Τράπεζα μας απαλλαγμένη από κάθε σχετική υποχρέωση.

Σε περίπτωση κατάρτησης της εγγύησης, το ποσό της κατάρτησης υπόκειται στο εκάστοτε ισχύον τέλος χαρτοσήμου.

Βεβαιώνουμε ότι το ποσό των εγγυήσεων μας που έχουν δοθεί, μαζί με το ποσό της εγγύησης αυτής, δεν υπερβαίνει το όριο των εγγυήσεων που έχει καθοριστεί από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών για την Τράπεζα μας.

(Εξουσιοδοτημένη Υπογραφή)

Η ΕΝΕΓΓΥΟΣ ΠΙΣΤΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
Περίληψη Διαδικασίας

The diagram illustrates the process of a Letter of Credit (LC) transaction involving the following parties and steps:

- Parties:**
 - ΒΕΝΕΦΙΚΙΑΡΙΩΝ (BENEFICIARY):** Represented by a factory icon.
 - ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ / ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ (APPLICANT / BUYER):** Represented by a house icon.
 - ΚΟΙΝΟΠΟΙΟΥΣΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ADVISING BANK):** Represented by a circle icon.
 - ΕΚΔΟΤΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ (ISSUING / OPENING BANK):** Represented by a circle icon.
 - ΚΑΛΥΠΤΡΙΑ (GUARANTEE):** Represented by a circle icon.
- Process Flow:**
 - The **ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ / ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ** sends a **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ (SALES AGREEMENT)** to the **ΒΕΝΕΦΙΚΙΑΡΙΩΝ**.
 - The **ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ / ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ** sends **ΦΟΡΤΩΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ (BILLS OF LADING)** to the **ΒΕΝΕΦΙΚΙΑΡΙΩΝ**.
 - The **ΑΠΟΔΕΚΤΗΣ / ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ** sends **ΦΟΡΤΩΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ** to the **ΕΚΔΟΤΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ**.
 - The **ΕΚΔΟΤΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ** sends **ΦΟΡΤΩΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ** to the **ΚΟΙΝΟΠΟΙΟΥΣΑ ΤΡΑΠΕΖΑ**.
 - The **ΕΚΔΟΤΡΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ** sends **ΑΝΟΙΓΜΑ ΠΙΣΤΩΣΗΣ Η / ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΙΣΤΩΣΗΣ (CREDIT LIMIT OR APPLICATION FOR CREDIT GUARANTEE)** to the **ΚΑΛΥΠΤΡΙΑ**.
 - The **ΚΑΛΥΠΤΡΙΑ** sends **ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΠΟΣΟΥ Ε/Π (APPLICATION FOR PAYMENT OF AMOUNT E/P)** to the **ΚΟΙΝΟΠΟΙΟΥΣΑ ΤΡΑΠΕΖΑ**.
 - The **ΚΟΙΝΟΠΟΙΟΥΣΑ ΤΡΑΠΕΖΑ** sends **ΠΛΗΡΩΜΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ (PAYMENT TO BENEFICIARY)** to the **ΒΕΝΕΦΙΚΙΑΡΙΩΝ**.
 - The **ΚΟΙΝΟΠΟΙΟΥΣΑ ΤΡΑΠΕΖΑ** sends **ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΙΣΤΩΣΗΣ (CREDIT GUARANTEE)** to the **ΒΕΝΕΦΙΚΙΑΡΙΩΝ**.

29/10/2025 Εμπορικό Δίκαιο Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής 18

Επιχείρηση – βοηθητικά πρόσωπα: γενική επισκόπηση

- Ο φορέας της επιχείρησης χρησιμοποιεί βοηθητικά πρόσωπα για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής του δράσης
 - Εργατο-υπαλληλικό προσωπικό (εξαρτημένη εργασία)
 - ✓ Η επιχείρηση είναι τόσο πιο «ολοκληρωμένη» («καθετοποιημένη») όσο περισσότερο ασκεί η ίδια με το προσωπικό της: (α) τις γενικές υπηρεσίες διοίκησης και εσωτερικού ελέγχου, (β) την παραγωγή και αποθήκευση, και (γ) τη διάθεση των προϊόντων/υπηρεσιών μέχρι τον τελικό αποδέκτη τους
 - Ανάθεση παραγωγικών δραστηριοτήτων σε τρίτους (φασόν)
 - ✓ Ανάθεση σε τρίτες επιχειρήσεις τμημάτων της παραγωγής του προϊόντος ή της υπηρεσίας (πχ, συναρμολόγηση, συσκευασία)
 - Εξωπορισμός («outsourcing») βοηθητικών λειτουργιών
 - ✓ Ανάθεση επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης σε τρίτους οι οποίοι διαθέτουν δικό τους προσωπικό (υπό την εποπτεία τους) προκειμένου να εκτελούν λειτουργίες της επιχείρησης στη θέση του προσωπικού της εξυπηρετούμενης επιχείρησης (πχ, είσπραξη απαιτήσεων, ηλεκτρονική και νομική υποστήριξη, ασφάλεια κτιρίων)
 - Μεταφορά τμημάτων της επιχείρησης σε χώρες χαμηλού εργατικού κόστους («offshoring»)

Η σύμβαση εργασίας: εισαγωγή

- Με τη **σύμβαση εργασίας** ο εργαζόμενος έχει υποχρέωση να παρέχει, **για ορισμένο ή αόριστο χρόνο**, την εργασία του στον εργοδότη και αυτός να καταβάλλει το συμφωνημένο μισθό
 - **Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας** είναι η συμφωνία μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου, βάσει της οποίας ο εργαζόμενος αναλαμβάνει την κύρια υποχρέωση να παρέχει την εργασία του στον εργοδότη, **υπό την εποπτεία και τον έλεγχό του** (κατάσταση εξάρτησης) και ο εργοδότης την κύρια υποχρέωση καταβολής του μισθού
 - ✓ Συνεπώς, ουσιώδη συνθετικά στοιχεία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, επί των οποίων θα πρέπει υποχρεωτικά να υπάρχει συμφωνία των μερών, είναι δύο: η εργασία και ο μισθός

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (1)

- Το Εργατικό Δίκαιο είναι ο κλάδος του δικαίου που ρυθμίζει μέσω κανόνων τη σχέση **εξαρτημένης εργασίας**
 - ✓ Η εξάρτηση στη σχέση εργασίας εκδηλώνεται με το δικαίωμα του εργοδότη να δίνει οδηγίες στον εργαζόμενο αναφορικά με τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο παροχής των υπηρεσιών του, καθώς και να ασκεί εποπτεία και έλεγχο για τη διαπίστωση της συμμόρφωσης του εργαζομένου προς τις οδηγίες του (βλ. και επόμενη διαφάνεια)
 - Η άσκηση του διευθυντικού δικαιώματος, ωστόσο, δεν πρέπει να υπερβαίνει τα όρια της καλής πίστης, των χρηστών ηθών και του οικονομικού σκοπού του δικαιώματος (281ΑΚ), διαφορετικά καθίσταται καταχρηστική, δεν παράγει έννομες συνέπειες και δεν έχει οποιαδήποτε δεσμευτική δύναμη λόγω της ακυρότητάς της
 - ο Ο εργοδότης, κάνοντας χρήση του διευθυντικού δικαιώματος, δεν μπορεί να μεταβάλλει μονομερώς τους όρους της ατομικής σύμβασης εργασίας (που αναφέρονται π.χ. στον τόπο, τον χρόνο αλλά και τις άλλες συνθήκες εργασίας). Έτσι, στην περίπτωση, για παράδειγμα, που ο εργοδότης, βάσει όρου της ατομικής σύμβασης εργασίας έχει δικαίωμα να μεταβάλλει τον τόπο εργασίας των εργαζομένων του υπό την προϋπόθεση ότι προτού προχωρήσει σε μια τέτοια ενέργεια θα καλέσει προηγουμένως αυτούς για να του δηλώσουν ποιοι επιθυμούν τυχόν να μετατεθούν, δεν ενεργεί νομίμως, εάν προχωρήσει στη μετάθεση κάποιου από τους εργαζομένους του χωρίς να ζητήσει προηγουμένως εθελοντές
 - ο Η άσκηση του διευθυντικού δικαιώματος δεν θα πρέπει να θίγει τα θεμελιώδη δικαιώματα των εργαζομένων, που αναφέρονται στην απασχόλησή τους, στη θέση τους στην επιχείρηση, στην προσωπικότητά τους, στην ίση μεταχείριση
 - ο Όσο και αν αναγνωρίζεται ότι ανήκει στο διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη η αναδιοργάνωση της επιχείρησής του, η παραγνώριση κατά την άσκηση αυτή της προσωπικότητας του εργαζομένου καθιστά καταχρηστική την άσκηση του. Συνεπώς, όταν ο εργοδότης προβαίνει σε ανακατατάξεις του προσωπικού του, μεταθέσεις ή απολύσεις, με επίκληση την ανεπάρκεια ή την ακαταλληλότητα ή οικονομικοτεχνικούς λόγους, θα πρέπει πριν από κάθε ενέργειά του να πληροφορείται και να συνεκτιμά τους λόγους που επικαλείται ο εργαζόμενος για να απαλλαγεί από τα δυσμενή για αυτόν μέτρα.

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (2)

Η στοιχειοθέτηση του χαρακτήρα μιας εργασιακής σχέσης ως εξαρτημένης προκύπτει από τη συνδυαστική κάθε φορά συνδρομή μιας σειράς ειδικότερων κριτηρίων, όπως το σταθερό (ημερήσιο, εβδομαδιαίο) ωράριο και ο προσδιοριζόμενος από τον εργοδότη τρόπος παροχής της εργασίας, η διάθεση από τον εργοδότη των μέσων παραγωγής (εργαλεία, πρώτες ύλες κ.λπ.), η προσδιοριζόμενη από τον εργοδότη μέθοδος εκτέλεσης της εργασίας, η ένταξη του εργαζομένου σε μια ιεραρχικά οργανωμένη υπηρεσία ή εκμετάλλευση, η δυνατότητα πειθαρχικού ελέγχου, ο τρόπος και η μέθοδος αμοιβής (προσδιορισμός μισθού), η φορολογική και κοινωνικοασφαλιστική μεταχείριση του εργαζομένου (παρακράτηση και απόδοση φόρου μισθωτών υπηρεσιών και η υπαγωγή στην ασφάλιση του ΙΚΑ), η παροχή εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη και όχι η διάθεση του (ημερήσιου, εβδομαδιαίου, μηνιαίου) εργασιακού χρόνου του εργαζομένου σε περισσότερους εργοδότες.

Τα στοιχεία αυτά δεν είναι απαραίτητο να συντρέχουν ταυτόχρονα σε κάθε εργασιακή σχέση προκειμένου να χαρακτηριστεί ως εξαρτημένη, ούτε είναι δυνατόν να ιεραρχηθούν κατά σπουδαιότητα. Και τούτο γιατί με σχέση εξαρτημένης εργασίας μπορεί να απασχολείται τόσο ένας ανειδίκευτος εργάτης όσο και ένας υπάλληλος σε ιεραρχικά διευθυντική θέση, ή ακόμη και ένας κατ' οίκον εργαζόμενος, ένας «τηλεεργαζόμενος» ή ένας πωλητής. Υπάρχουν περιπτώσεις εργασιακών σχέσεων που διαφέρουν πολύ μεταξύ τους ως προς τον χαρακτήρα τους, ώστε ανάλογα με τον χαρακτήρα αυτό κάποια από τα παραπάνω κριτήρια κάποιες φορές να εμφανίζονται ιδιαίτερα αδύναμα (π.χ. υπαγωγή στην ελεγκτική εξουσία του εργοδότη, καθορισμός του τόπου και του χρόνου εργασίας) ή ακόμη και να λείπουν εντελώς, ή λόγω του χαρακτήρα της παρεχόμενης εργασίας ο μισθωτός δεν είναι δυνατόν να ενταχθεί σε μια συγκεκριμένη οργανωμένη υπηρεσία ή εκμετάλλευση (π.χ. στην περίπτωση του κατ' οίκον εργαζομένου, του τηλεεργαζόμενου ή του πλασιέ κ.λπ.).

Πηγή: ΙΝΕ, *Πηγές απασχόλησης πέραν της εξαρτημένης εργασίας και διάκρισή τους από αυτές*

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (3)

- Η ύπαρξη σχέσης εξαρτημένης εργασίας, συνεπάγεται την εφαρμογή πληθώρας προστατευτικών διατάξεων προς όφελος των εργαζομένων, όπως η εφαρμογή των διατάξεων για τα ελάχιστα όρια αμοιβών, το δικαίωμα λήψης άδειας και επιδόματος αδείας, επιδομάτων Χριστουγέννων και Πάσχα, των διατάξεων περί ωραρίου και χρονικών ορίων εργασίας, περί καταγγελίας της σύμβασης εργασίας και λήψης αποζημίωσης απόλυσης αλλά και της κοινωνικής ασφάλισης στο ΙΚΑ: για το λόγο αυτό, στη σύγχρονη οικονομική συγκυρία, παρατηρείται το φαινόμενο της «πλασματικής» υποκατάστασης της εξαρτημένης με τη μη εξαρτημένη εργασία
- Για να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων που συνδέονται άμεσα με τη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, υιοθετούνται άλλες μορφές συμβάσεων που συχνά υποκρύπτουν καταστρατήγηση των κανόνων του εργατικού δικαίου (πχ, σύμβαση έργου, σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών, σύμβαση εργασίας φασόν, κατ' οίκον απασχόλησης ή τηλεργασίας)
 - ✓ Σύμβαση έργου υπάρχει όταν ένα πρόσωπο (εργολάβος) αναλαμβάνει έναντι ενός άλλου προσώπου (εργοδότη / κυρίου του έργου) την υποχρέωση εκτέλεσης ορισμένου έργου έναντι αμοιβής
 - Το κύριο στοιχείο που διακρίνει τη σύμβαση εργασίας από τη σύμβαση έργου είναι ότι στην περίπτωση της σύμβασης εργασίας ενδιαφέρει η παροχή της εργασίας ανεξαρτήτως συγκεκριμένου αποτελέσματος, ενώ στην περίπτωση της σύμβασης έργου ενδιαφέρει το αποτέλεσμα της εκτέλεσης ορισμένου έργου
 - ✓ Σύμβαση παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών υπάρχει, όταν ο παρέχων ανεξάρτητες υπηρεσίες αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι ενός προσώπου, για παροχή εργασίας χωρίς όμως να υπόκειται στην εποπτεία και τον έλεγχο του αντισυμβαλλομένου του
 - Κύριο χαρακτηριστικό, επομένως της σύμβασης παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών είναι η ανάπτυξη πρωτοβουλίας και η ανεξαρτησία ως προς τον καθορισμό του τόπου, του χρόνου και του τρόπου παροχής της εργασίας, κάτι που βασικά δεν συμβαίνει στην περίπτωση της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας (πχ, λογιστής όταν διατηρεί δικό του λογιστικό γραφείο και εξυπηρετεί πελάτες)
 - ✓ Η συμφωνία μεταξύ εργοδότη και απασχολούμενου για παροχή υπηρεσιών ή έργου, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, ιδίως στις περιπτώσεις αμοιβής κατά μονάδα εργασίας (φασόν), **τηλεργασίας** και κατ' οίκον απασχόλησης, τεκμαίρεται ότι υποκρύπτει σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, εφόσον η εργασία παρέχεται αυτοπροσώπως, αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στον ίδιο εργοδότη για εννέα (9) συνεχείς μήνες

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (4)

➤ Υπάλληλοι και εργάτες στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας

- Ως **εργάτης** χαρακτηρίζεται εκείνος του οποίου η εργασία συνίσταται αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στη χρησιμοποίηση των σωματικών του δυνάμεων, ενώ ως **υπάλληλος** χαρακτηρίζεται εκείνος που καταβάλλει κυρίως πνευματικό κόπο και μόχθο και διαθέτει εξειδικευμένη εμπειρία, θεωρητική μόρφωση, κατάρτιση και ανάλογη υπευθυνότητα, ενώ ταυτόχρονα αναπτύσσει πρωτοβουλία και αναλαμβάνει ευθύνη κατά την εκτέλεση της εργασίας
 - ✓ Οι εργάτες αποκαλούνται πολλές φορές εργατοτεχνίτες ή τεχνίτες
 - ✓ Με τους εργάτες εξομοιώνονται γενικώς οι μαθητευόμενοι, οι μαθητές, τεχνίτες και το υπηρετικό προσωπικό
 - ✓ Η ανωτέρω διάκριση υπαλλήλων-εργατών καθίσταται ιδιαίτερα δυσχερής, καθώς το κριτήριο της παροχής πνευματικής ή σωματικής εργασίας έχει υποστεί μεταβολές κυρίως λόγω των σύγχρονων τεχνολογικών εξελίξεων
- Μέχρι την υιοθέτηση του ν. 4808/2021 (Ιούνιος 2021), η διάκριση υπαλλήλων-εργατών ήταν εξαιρετικά σημαντική διότι επηρέαζε την εργασιακή σχέση τόσο κατά τη διάρκειά της, αφού ήταν διαφορετικοί οι όροι **αμοιβής και απασχόλησης**, όσο και κατά τη λήξη της, αφού η **καταγγελία ήταν δυνατή με προθεσμία μόνον για τους υπαλλήλους, ενώ και η αποζημίωση απόλυσης ήταν σημαντικά υψηλότερη από εκείνη των εργατών**
- Ωστόσο, με το ν. 4808/2021 προβλέπεται ότι «καταργείται κάθε διάκριση μεταξύ υπαλλήλων και εργατοτεχνιτών αναφορικά με την προθεσμία προμήνυσης και την καταγγελία των συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας» καθώς και ότι «κάθε διάταξη που διέπει την καταγγελία της σύμβασης ή σχέσης εργασίας των υπαλλήλων, εφαρμόζονται και επί των εργατοτεχνιτών»
 - ✓ Επομένως, η σημασία της διάκρισης υπαλλήλων-εργατών διατηρείται πλέον μόνον ως προς τους όρους αμοιβής και απασχόλησης, αλλά όχι για θέματα που σχετίζονται με την καταγγελία της σύμβασης εργασίας

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (5)

- Η θέση του μισθωτού-εργαζομένου στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας
 - Ο εργαζόμενος έχει υποχρέωση να παρέχει, για **ορισμένο ή αόριστο χρόνο**, την εργασία του στον εργοδότη και αυτός να καταβάλλει το συμφωνημένο μισθό (ΑΚ 648)
 - ✓ Προσωπική φύση της σχέσης – αυτοπρόσωπη παροχή της εργασίας
 - Αν δεν προκύπτει κάτι άλλο από τη συμφωνία ή από τις περιστάσεις (πχ, θυρωρός αφήνει στη θέση του τη γυναίκα του χωρίς να διαταραχθεί η σύμβαση), ο εργαζόμενος οφείλει να εκτελέσει **αυτοπροσώπως** την υποχρέωσή του και η αξίωση του εργοδότη στην εργασία είναι **αμεταβίβαστη**
 - ✓ Επιμελής παροχή της εργασίας
 - Ο εργαζόμενος οφείλει να εκτελέσει με **επιμέλεια** την εργασία που ανέλαβε
 - ο βαθμός της επιμέλειας, για την οποία ευθύνεται ο εργαζόμενος, κρίνεται με βάση τη σύμβαση, ενόψει της μόρφωσης ή των ειδικών γνώσεων που απαιτούνται για την εργασία, καθώς και των ικανοτήτων και των ιδιοτήτων του εργαζομένου που ο εργοδότης γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει
 - Ο εργαζόμενος ευθύνεται για τη ζημία που προξενείται στον εργοδότη **από δόλο**
 - Σε περίπτωση πρόκλησης ζημίας στον εργοδότη **από αμέλεια** του εργαζομένου κατά την εκτέλεση της εργασίας, το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει τον εργαζόμενο από την ευθύνη, ιδίως σε περίπτωση ελαφριάς αμέλειας, ή να κατανείμει τη ζημία μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου, καταλογίζοντας στον εργοδότη τη ζημία που αναλογεί στον επιχειρηματικό του κίνδυνο ή που παρίσταται δυσανάλογη σε σχέση με την ωφέλεια του εργαζομένου από τη σύμβαση
 - ✓ Πρόσθετη εργασία (απλή υπερεργασία)
 - Αν παρουσιαστεί ανάγκη για εργασία πέρα από τη συμφωνημένη ή τη συνηθισμένη, ο **εργαζόμενος έχει υποχρέωση να την παράσχει, αν είναι σε θέση να το κάνει και η άρνησή του θα ήταν αντίθετη με την καλή πίστη**
 - Ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα για την πρόσθετη αυτή εργασία σε συμπληρωματική αμοιβή, που κανονίζεται ανάλογα με το συμφωνημένο μισθό και με τις ειδικές περιστάσεις

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (6)

- Διάκριση των συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας βάσει του χρόνου διάρκειάς τους
- Εργαζόμενος «αορίστου χρόνου» είναι κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, η διάρκεια της οποίας δεν έχει προκαθορισθεί, και, συνεπώς, συνεχίζεται επ' αόριστον, έως ότου τερματιστεί από τον εργοδότη ή τον εργαζόμενο
 - Εργαζόμενος «ορισμένου χρόνου» είναι κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, **η λήξη της οποίας καθορίζεται από αντικειμενικούς όρους, όπως παρέλευση συγκεκριμένης ημερομηνίας ή αποπεράτωση συγκεκριμένου έργου ή πραγματοποίηση συγκεκριμένου γεγονότος**
 - ✓ Συνήθως για την εκτέλεση εργασιών που από τη φύση ή το σκοπό τους είναι χρονικά περιορισμένες ή έχουν περιοδικό χαρακτήρα, όπως για παράδειγμα, ξενοδοχεία εποχιακής λειτουργίας, τουριστικά καταστήματα και εστιατόρια εποχιακής λειτουργίας, εργασία σε ερευνητικά προγράμματα)
 - ✓ Οι συμβάσεις αυτές περατώνονται χωρίς να χρειάζεται καταγγελία της και καταβολή αποζημίωσης (ΑΚ 669)
 - ✓ Μπορεί οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου χρησιμοποιούνται καταχρηστικά προκειμένου ο εργοδότης να αποφύγει την αποζημίωση σε περίπτωση απόλυσης: για το λόγο αυτό, η νομοθεσία ορίζει ότι οι διατάξεις περί υποχρεωτικής καταγγελίας των συμβάσεων εργασίας των μισθωτών εφαρμόζονται κατ' εξαίρεση και στις συμβάσεις εργασίας με ορισμένη χρονική διάρκεια, όταν ο καθορισμός τους δεν δικαιολογείται από το είδος και τη φύση της εργασίας, αλλά έγινε σκόπιμα για να καταστρατηγηθούν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί υποχρεωτικής καταγγελίας και καταβολής αποζημίωσης
 - ✓ Το πρόβλημα των «διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου»: διαδοχικές συμβάσεις που καταρτίζονται και εκτελούνται μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζομένου με την ίδια ή παρεμφερή ειδικότητα και με τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους εργασίας, εφόσον μεταξύ των συμβάσεων αυτών δεν μεσολαβεί χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 45 ημερολογιακών ημερών
 - Η χωρίς περιορισμό σύναψη διαδοχικών συμβάσεων είναι επιτρεπτή, αν δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους (πχ, προσωρινή αναπλήρωση μισθωτού, εκτέλεση εργασιών παροδικού χαρακτήρα)
 - Σε περίπτωση μη συνδρομής αντικειμενικού λόγου και εφόσον η διάρκεια των διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου υπερβαίνει συνολικά τα 3 έτη, τεκμαίρεται ότι με αυτές επιδιώκεται η κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της επιχείρησης με συνέπεια τη μετατροπή αυτών σε συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου
 - Αν στο χρονικό διάστημα των 3 ετών, ο αριθμός των ανωτέρω ανανεώσεων διαδοχικών συμβάσεων υπερβαίνει τις 3, τεκμαίρεται ότι με αυτές επιδιώκεται η κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της επιχείρησης με συνέπεια τη μετατροπή σε συμβάσεις αορίστου χρόνου
 - Αυτό συμβαίνει στις περιπτώσεις αλληπάλληλων συμβάσεων ορισμένου χρόνου, οι οποίες συνάπτονται με σκοπό να αποφύγει ο εργοδότης την καταβολή αποζημίωσης στον μισθωτό, σε περίπτωση απόλυσής του, οπότε θεωρείται ότι πρόκειται για μια ενιαία σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου)

Παράδειγμα αξιολόγησης διαδοχικών συμβάσεων

- **Παράδειγμα:** Έστω η εργαζόμενη «Α» απασχολείται στην επιχείρηση «Χ» με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου. Οι ημερομηνίες σύναψης των συμβάσεων ορισμένου χρόνου, καθώς και λήξεων αυτών μεταξύ της ανωτέρω εργαζόμενης και της επιχείρησης «Χ», χωρίς να συντρέχει αντικειμενικός λόγος, είναι οι παρακάτω:
- 1η σύμβαση: Από 1/1/2018 έως 20/2/2018
 - 2η σύμβαση: Από 12/3/2018 έως 24/8/2018
 - 3η σύμβαση: Από 27/9/2018 έως 9/1/2019
 - 4η σύμβαση: Από 28/1/2019 έως 6/5/2019
 - 5η σύμβαση: Από 5/6/2019 έως 13/1/2020
- Είναι οι συμβάσεις αυτές διαδοχικές; ΝΑΙ
- Συντρέχει αντικειμενικός λόγος; ΌΧΙ
- Η διάρκεια των διαδοχικών συμβάσεων υπερβαίνει **συνολικά** τα 3 έτη; ΌΧΙ (αν «ναι» τότε η σχέση θεωρείται ως αορίστου χρόνου)
- Ο αριθμός των ανανεώσεων διαδοχικών συμβάσεων υπερβαίνει τις 3 (εντός 3 ετών); ΝΑΙ (τεκμαίρεται ότι με αυτές επιδιώκεται η κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης με συνέπεια τη μετατροπή των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου)
-

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (7)

➤ Διάκριση των συμβάσεων εργασίας με βάση το ωράριο/χρόνο εργασίας

▪ Πλήρης απασχόληση

- ✓ Σε όλους ανεξαιρέτως τους κλάδους εργασίας και σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, η πλήρης απασχόληση καθορίζεται σε 40 ώρες εβδομαδιαίως, οι οποίες δύνανται να κατανέμονται σε πενθήμερη ή εξαήμερη εβδομαδιαία εργασία
- ✓ Όταν εφαρμόζεται σύστημα πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας, το πλήρες συμβατικό ωράριο εργασίας ανέρχεται ημερησίως σε 8 ώρες, ενώ όταν εφαρμόζεται σύστημα εξαήμερης εβδομαδιαίας εργασίας, το πλήρες ωράριο εργασίας ανέρχεται σε 6 ώρες και 40 λεπτά ημερησίως
- ✓ Με συλλογικές συμβάσεις εργασίας, διαιτητικές αποφάσεις ή ατομικές συμβάσεις εργασίας είναι δυνατή η εφαρμογή μικρότερων ωραρίων πλήρους απασχόλησης ημερησίως και εβδομαδιαίως (συμβατικό ωράριο)
 - Σε συμβατικό ωράριο μικρότερο των 40 ωρών/εβδομάδα, η απασχόληση πέραν του μικρότερου αυτού ωραρίου και έως 40 ωρών αμείβεται ως πρόσθετη εργασία/απλή υπερεργασία (απλό ωρομίσθιο)

Νόμιμο
ωράριο
(ανώτατο
όριο
βάσει
νόμου)

▪ Ειδικές περιπτώσεις πλήρους απασχόλησης

- ✓ Σε επιχειρήσεις με ωράριο εργασίας έως 40 ώρες/εβδομάδα, ο εργαζόμενος μπορεί να απασχολείται 5 επιπλέον ώρες την εβδομάδα κατά την κρίση του εργοδότη (**θεσμοθετημένη υπερεργασία**) / για όσους εργαζομένους ισχύει σύστημα εργασίας 6 εργάσιμων ημερών την εβδομάδα η υπερεργασία ανέρχεται σε 8 ώρες/ εβδομάδα (από 41η έως 48η ώρα)
 - Οι παραπάνω ώρες αμείβονται με το καταβαλλόμενο ωρομίσθιο προσαυξημένο κατά 20%
- ✓ Η πέραν των 45 ωρών/ εβδομάδα απασχόληση στις επιχειρήσεις με ωράριο εργασίας έως 40 ώρες/εβδομάδα θεωρείται **υπερωριακή απασχόληση** / για όσους εργαζομένους ισχύει σύστημα εργασίας 6 εργάσιμων ημερών την εβδομάδα, υπερωριακή απασχόληση θεωρείται η εργασία πέραν των 48 ωρών/ εβδομάδα: ο εργοδότης ενημερώνει το ΣΕΠΕ ηλεκτρονικά, εντός του πρώτου 15ημέρου κάθε μήνα, για τις υπερωρίες ανά εργαζόμενο τον προηγούμενο μήνα
 - Για κάθε ώρα νόμιμης υπερωρίας, έως 3 ώρες ημερησίως και μέχρι τη συμπλήρωση 150 ωρών ετησίως, αμοιβή ίση με το καταβαλλόμενο ωρομίσθιο προσαυξημένο κατά σαράντα τοις 40%
 - Σε περιπτώσεις επείγουσας φύσης εργασίας, η εκτέλεση της οποίας κρίνεται απολύτως επιβεβλημένη και δεν επιδέχεται αναβολή, μπορεί, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Εργασίας, να χορηγείται άδεια πραγματοποίησης επιπλέον των 150 υπερωριών, οι οποίες αμείβονται με προσαύξηση 60%,
 - **Παράνομη υπερωρία:** κάθε ώρα υπερωρίας που πραγματοποιείται και δεν θα τηρηθούν οι προβλεπόμενες διαδικασίες θεωρείται παράνομη και καταβάλλεται στο μισθωτό αποζημίωση ίση με το καταβαλλόμενο ωρομίσθιο προσαυξημένο κατά 120%

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (8)

- Διάκριση των συμβάσεων εργασίας με βάση το ωράριο/χρόνο εργασίας (συν.)
- Κατά την κατάρτιση της σύμβασης εργασίας ή κατά τη διάρκειά της ο εργοδότης και ο μισθωτός μπορούν με **έγγραφο ατομική σύμβαση** να συμφωνήσουν, **ημερήσια ή εβδομαδιαία ή δεκαπενθήμερη ή μηνιαία εργασία**, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, η οποία θα είναι μικρότερης διάρκειας από την κανονική, δηλαδή την πλήρη απασχόληση (**μερική απασχόληση**)
 - ✓ Η σύμβαση γνωστοποιείται στην οικεία Επιθεώρηση Εργασίας
 - Κατά την κατάρτιση της σύμβασης εργασίας ή κατά τη διάρκειά της ο εργοδότης και ο μισθωτός μπορούν με έγγραφο ατομική σύμβαση να συμφωνήσουν απασχόληση **κατά λιγότερες ημέρες την εβδομάδα ή κατά λιγότερες εβδομάδες το μήνα ή κατά λιγότερους μήνες το έτος ή και συνδυασμός αυτών κατά πλήρες ημερήσιο ωράριο εργασίας (εκ περιτροπής εργασία)**
 - ✓ Η σύμβαση γνωστοποιείται στην οικεία Επιθεώρηση Εργασίας
 - ✓ Αν περιοριστούν οι δραστηριότητές του, ο εργοδότης μπορεί, αντί καταγγελίας της σύμβασης εργασίας, να **επιβάλει** σύστημα εκ περιτροπής απασχόλησης στην επιχείρησή του, η διάρκεια της οποίας δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τους 9 μήνες στο ίδιο ημερολογιακό έτος, μόνο εφόσον προηγουμένως προβεί σε ενημέρωση και διαβούλευση με τους νόμιμους εκπροσώπους των εργαζομένων
 - Μεταξύ εργοδοτών και ατόμων που έχουν συμπληρώσει **το 15ο έτος έως και το 18ο έτος** της ηλικίας τους δύνανται να καταρτίζονται ειδικές συμβάσεις μαθητείας, μέχρι 1 έτους, με σκοπό την απόκτηση δεξιοτήτων. Για τους έχοντες συμπληρώσει το 16ο έτος ηλικίας η μαθητεία δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 8 ώρες την ημέρα και τις 40 ώρες την εβδομάδα. Όσοι δεν έχουν συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας τους, καθώς και όσοι φοιτούν σε γυμνάσια, λύκεια κάθε τύπου ή τεχνικές επαγγελματικές σχολές δημόσιες ή ιδιωτικές αναγνωρισμένες από το κράτος, δεν μπορούν να μαθητεύουν περισσότερο από 6 ώρες την ημέρα και 30 ώρες την εβδομάδα.
 - Ο εργοδότης δύναται, **κατά τη σύναψη σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου, να συμφωνήσει με τον εργαζόμενο δοκιμαστική** περίοδο έως 6 μήνες, κατά τη διάρκεια της οποίας η σύμβαση ή η σχέση εργασίας τελεί υπό δοκιμή (και μπορεί να καταγγελθεί χωρίς προειδοποίηση και χωρίς αποζημίωση απόλυσης, εκτός εάν υπάρχει διαφορετική συμφωνία των μερών)
 - ✓ Αν ανανεωθεί η σύμβαση για την ίδια θέση και τα ίδια καθήκοντα, δεν επιτρέπεται πρόβλεψη για νέα δοκιμαστική περίοδο.
 - ✓ Η εκτίμηση του εργοδότη για την καταλληλότητα του εργαζομένου δεν επιτρέπεται να στηρίζεται σε γεγονότα ή περιστατικά άσχετα με την απόδοση του εργαζομένου, ούτε να προσκρούει σε κανόνες αναγκαστικού δικαίου (πχ για την ισότητα των φύλων)

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (9)

- Η θέση του εργοδότη στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας
- Καταβολή μισθού: ο εργοδότης πρέπει να καταβάλλει το μισθό σε τακτά χρονικά διαστήματα, μέσα στη διάρκεια του μήνα, δηλαδή κάθε βδομάδα, ή κάθε μήνα κλπ., ανάλογα με τη συμφωνία ή την τοπική συνήθεια
 - ✓ Νόμιμος μισθός χαρακτηρίζεται αυτός που προβλέπεται από συλλογική σύμβαση εργασίας, διαιτητική ή υπουργική απόφαση και αποτελεί **τα κατώτατα όρια αποδοχών** που υποχρεούται ο εργοδότης να καταβάλλει στους εργαζόμενους
 - ✓ Συμβατικός μισθός χαρακτηρίζεται αυτός που έχει καθοριστεί από την συμφωνία μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου στην ατομική τους σύμβαση εργασίας (νοείται ότι ο συμβατικός μισθός είναι πάντοτε μεγαλύτερος από το νόμιμο, γιατί μικρότερος απαγορεύεται από το νόμο)
 - ✓ Η άρνηση του εργοδότη να καταβάλει τον οφειλόμενο μισθό και ακόμα η καθυστέρηση πληρωμής του, παρέχει στον εργαζόμενο τα εξής δικαιώματα:
 - (α) να μηνύσει τον εργοδότη (μηνύση μπορεί να υποβληθεί και από τα όργανα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ή τα όργανα της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης που είναι εντεταλμένα για την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας ή της οικείας Αστυνομικής Αρχής ή της οικείας επαγγελματικής οργάνωσης των εργαζομένων)
 - (β) να ασκήσει το δικαίωμα επίσχεσης της εργασίας του, δηλ., να δηλώσει στον εργοδότη ότι διακόπτει την εργασία του, μέχρις ότου να καταβληθούν οι καθυστερούμενες αποδοχές του καθιστώντας έτσι τον εργοδότη υπερέμερο (το χρόνο της υπερημερίας του εργοδότη, ο μισθωτός μπορεί να απασχοληθεί σε άλλο ωράριο εργασίας, αλλά πρέπει να είναι έτοιμος προς εργασία στη διάθεση του εργοδότη, σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο αρθεί η υπερημερία του),
 - (γ) να καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας και να αξιώσει (δικαστικώς) την καταβολή της προβλεπόμενης αποζημίωσης / θεωρείται πλέον μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων εργασίας και η πέραν των δύο (2) μηνών καθυστέρηση καταβολής των δεδουλευμένων αποδοχών του εργαζομένου από τον εργοδότη, ανεξαρτήτως της αιτίας της καθυστέρησης,
 - (δ) να επιδιώξει δικαστικώς την είσπραξη του μισθού,
 - (ε) να επιδιώξει την κήρυξη του εργοδότη σε πτώχευση ή να προσφύγει στην Επιθεώρηση Εργασίας
- Προσοχή: Ο εργοδότης δεν μπορεί να συμψηφίσει οφειλόμενο μισθό με απαίτησή του κατά του εργαζομένου, εφόσον ο μισθός αυτός είναι απολύτως αναγκαίος για τη διατροφή του εργαζομένου και της οικογένειάς του. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τον συμψηφισμό με απαίτηση που έχει ο εργοδότης λόγω ζημίας που του προξένησε ο εργαζόμενος με δόλο κατά την εκτέλεση της σύμβασης εργασίας.

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (10)

- Η θέση του εργοδότη στη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (συν.)
 - Υποχρέωση εξασφάλισης κατάλληλων συνθηκών εργασίας (υγιεινή και ασφάλεια εργαζομένων)
 - Χορήγηση των αδειών που προβλέπονται από το νόμο (πχ, άδειας αναψυχής και λοχείας)
 - Καταβολή αποζημίωσης απόλυσης (βλ. πιο κάτω)
 - Υποχρέωση ίσης μεταχείρισης των εργαζόμενων
 - Υποχρέωση σεβασμού της προσωπικότητας των εργαζόμενων και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τους
 - Χορήγηση πιστοποιητικού εργασίας (ν. 2112/1920)
 - Κατάρτιση εργαζόμενου: αν από την ισχύουσα εργατική νομοθεσία προκύπτει υποχρέωση του εργοδότη να παρέχει κατάρτιση στον εργαζόμενο για την εκτέλεση της συμφωνηθείσας εργασίας, η κατάρτιση αυτή παρέχεται δωρεάν στον εργαζόμενο, προσμετράται ως χρόνος εργασίας και λαμβάνει χώρα εντός του συμβατικού ωραρίου, εφόσον αυτό είναι δυνατό
-

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (11)

- Λύση της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου
 - Αυτοδικαίως με την πάροδο του συμφωνημένου χρόνου
 - ✓ Εάν όμως μετά τη λήξη της ο εργαζόμενος συνεχίσει να παρέχει τις υπηρεσίες του, η σύμβαση θεωρείται ότι ανανεώθηκε για αόριστο χρόνο, οπότε σε περίπτωση απόλυσης πρέπει να τηρηθούν οι νόμιμες προϋποθέσεις για την καταγγελία των συμβάσεων αορίστου χρόνου (βλ. πιο κάτω)
 - Έκτακτη καταγγελία: Καθένα από τα μέρη έχει δικαίωμα σε κάθε περίπτωση να καταγγείλει οποτεδήποτε τη σύμβαση **για σπουδαίο λόγο**, χωρίς να τηρήσει προθεσμία και χωρίς να υφίσταται αποζημίωση (το δικαίωμα καταγγελίας δεν μπορεί να αποκλειστεί με συμφωνία)
 - ✓ «Σπουδαίος λόγος» είναι η ύπαρξη γεγονότων στη διάρκεια της σύμβασης, εξαιτίας των οποίων είναι αδύνατη η εξακολούθησή της σύμφωνα με την καλή πίστη (πχ, παράβαση των συμβατικών υποχρεώσεων και πρόκληση βλάβης από το μισθωτό, αθέτηση ουσιωδών όρων της σύμβασης και μείωση του εργαζομένου από τον εργοδότη)
 - Στην έκτακτη καταγγελία δεν απαιτείται τύπος, ενώ αποζημίωση οφείλεται σε δύο μόνον περιπτώσεις:
 - ✓ Αν ο σπουδαίος λόγος, για τον οποίο έγινε η καταγγελία, συνίσταται ή οφείλεται σε αθέτηση της σύμβασης, εκείνος που την αθέτησε έχει υποχρέωση σε αποζημίωση
 - ✓ Αν ο σπουδαίος λόγος, για τον οποίο ο εργοδότης έκανε την καταγγελία, οφείλεται σε μεταβολή των προσωπικών ή των περιουσιακών του σχέσεων, το δικαστήριο μπορεί, κατά την κρίση του, να επιδικάσει στον εργαζόμενο εύλογη αποζημίωση
 - Εάν δεν υπάρχει σπουδαίος λόγος και καταγγελθεί η σύμβαση από τον εργοδότη, ο εργαζόμενος μπορεί να διεκδικήσει δικαστικά τους μισθούς που θα έπαιρνε μέχρι τη λήξη της

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (12)

- Λύση της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, μετά την πάροδο 12 μηνών
 - Η καταγγελία της σύμβασης μπορεί να γίνει μονομερώς, είτε από τον εργοδότη, οπότε ονομάζεται και απόλυση, είτε από τον εργαζόμενο/εργάτη, οπότε μιλάμε για παραίτηση ή οικειοθελή αποχώρηση
 - Ο εργοδότης έχει τη δυνατότητα να προβεί σε απόλυση με δύο τρόπους, είτε με **προειδοποίηση (τακτική καταγγελία)**, είτε με άτακτη καταγγελία σύμβασης εργασίας (δηλ., χωρίς προειδοποίηση), γεγονός που επηρεάζει και το ποσό της αποζημίωσης
 - ✓ Απόλυση χωρίς προειδοποίηση: ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει ολόκληρη τη νόμιμη αποζημίωση που οφείλεται όπως καθορίζει ο Ν.2112/1920
 - ✓ Απόλυση με προειδοποίηση: ο εργοδότης υποχρεούται: (α) να γνωρίσει με έγγραφο στο μισθωτό/εργάτη ότι, η υπάρχουσα σύμβαση εργασίας θα λυθεί μετά την πάροδο του χρόνου προειδοποίησης, (β) κατά την ημέρα που ορίστηκε ως λύση της σύμβασης εργασίας (ημέρα απόλυσης), να καταβάλει το μισό (1/2) μόνο της νόμιμης αποζημίωσης
 - Προσοχή: Με την κοινοποίηση της καταγγελίας με προειδοποίηση, ο εργοδότης δύναται να απαλλάξει τον εργαζόμενο από την υποχρέωση παροχής της εργασίας του, μερικώς ή πλήρως, ωστόσο, οι αποδοχές του εργαζόμενου καταβάλλονται πλήρως μέχρι την εκπνοή του χρόνου προειδοποίησης και ο εργοδότης δεν καθίσταται υπερέμερος ως προς την αποδοχή της εργασίας. Ο εργαζόμενος έχει το δικαίωμα να αναλάβει εργασία σε διαφορετικό εργοδότη κατά το χρονικό διάστημα της προμήνυσης, χωρίς να επηρεάζονται τα αποτελέσματα της καταγγελίας και το ύψος της καταβλητέας αποζημίωσης.
- Η απασχόληση με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου για τους πρώτους 12 μήνες από την ημέρα ισχύος της μπορεί να καταγγελθεί χωρίς προειδοποίηση και χωρίς αποζημίωση απόλυσης, εκτός αν άλλο συμφωνήσουν τα μέρη. Αν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν δοκιμαστική περίοδο (βλ. προηγούμενες διαφάνειες), το χρονικό διάστημα της δοκιμαστικής περιόδου προσμετράται στον χρόνο των 12 μηνών
- **Προσοχή:** ο εργοδότης μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση εργασίας χωρίς προειδοποίηση και χωρίς αποζημίωση εάν εναντίον του μισθωτού υπεβλήθη μήνυση για αξιόποινη πράξη που διεπράχθη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του ή αν απηγγέλθη κατ' αυτού κατηγορία για αδίκημα γενικώς το οποίο φέρει τον χαρακτήρα τουλάχιστον πλημμελήματος

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (13)

- Προϋποθέσεις της τακτικής και άτακτης καταγγελίας από τον εργοδότη (**προϋποθέσεις καταγγελίας**)
 - ✓ Γραπτή κοινοποίηση της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας στον εργαζόμενο (η προφορική καταγγελία είναι άκυρη)
 - ✓ Χορήγηση αποζημίωσης
 - ✓ Γνωστοποίηση του λόγου καταγγελίας, ώστε να διαπιστώνεται ότι δεν προσκρούει σε απαγορευτικές διατάξεις ή ότι ασκείται καταχρηστικά (προσοχή: ο νέος ν. 4808/2021 προβλέπει πλέον συγκεκριμένης περιπτώσεις καταχρηστικής καταγγελίας: βλ. επόμενη διαφάνεια)
 - ✓ Αναγγελία της απόλυσης στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ εντός 4 εργάσιμων ημερών από την ημέρα της καταγγελίας
- Λύση της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου
 - Αν δεν τηρηθούν οι προϋποθέσεις της (τακτικής και άτακτης) καταγγελίας από τον εργοδότη (εκτός από την περίπτωση της αναγγελίας στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ), τότε:
 - ✓ η απόλυση είναι άκυρη, αλλά η ακυρότητα αυτή είναι σχετική, δηλαδή, μόνον ο εργαζόμενος μπορεί να την επικαλεστεί και, συνεπώς, ο εργαζόμενος δύναται:
 - να θεωρήσει την καταγγελία έγκυρη και να απαιτήσει την αποζημίωση, ή
 - να αμφισβητήσει δικαστικά το κύρος της απόλυσης (αγωγή εντός τριμήνου από τη λύση της σχέσης εργασίας για να αναγνωριστεί η ακυρότητα της απόλυσης)
 - ο Αν αναγνωριστεί η ακυρότητα, τότε
 - ο δεν επέρχεται λύση της σύμβασης εργασίας και συνεπώς η σύμβαση παράγει όλες τις έννομες συνέπειές της για τα μέρη (παροχή εργασίας, καταβολή μισθού)
 - ο αν ο εργοδότης δεν αποδεχθεί την εργασία του εργαζόμενου ή αν η αποδοχή της εργασίας είναι αδύνατη από λόγους που τον αφορούν και δεν οφείλονται σε ανώτερη βία, ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να απαιτήσει το μισθό, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να παράσχει την εργασία σε άλλο χρόνο μέχρι να αρθεί η υπερημερία του εργοδότη (656§1 ΑΚ)
 - ο Για να αρθεί η υπερημερία, ο εργοδότης είτε πρέπει να καταγγείλει εκ νέου με έγκυρο τρόπο είτε να προσκαλέσει τον εργαζόμενο να επανέλθει στην εργασία του με τους ίδιους όρους όπως και πριν την αρχική καταγγελία

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (14)

- Η καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου από τον εργοδότη είναι άκυρη, εφόσον είναι καταχρηστική (ενδεικτικά):
- οφείλεται σε δυσμενή διάκριση σε βάρος του εργαζομένου ή εκδικητικότητα λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, πολιτικών φρονημάτων, θρησκευτικών ή φιλοσοφικών πεποιθήσεων, γενεαλογικών καταβολών, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενετήσιου ή σεξουαλικού προσανατολισμού, ηλικίας, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου, αναπηρίας, ή συμμετοχής ή μη σε συνδικαλιστική οργάνωση
 - γίνεται ως αντίδραση σε ενάσκηση νομίμου δικαιώματος του εργαζομένου
 - αντίκειται σε άλλη ειδική διάταξη νόμου, ιδίως, όταν πρόκειται για απόλυση:
 - ✓ που οφείλεται στην άσκηση των δικαιωμάτων σε περίπτωση βίας και παρενόχλησης
 - ✓ των εγκύων και τεκουσών γυναικών
 - ✓ ως αντίδραση στο αίτημα ή τη λήψη οποιασδήποτε νόμιμης άδειας,
 - ✓ των στρατευμένων
 - ✓ που γίνεται κατά παράβαση της νομοθεσίας περί ομαδικών απολύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 1387/1983 (Α' 110),
 - ✓ των συνδικαλιστικών στελεχών
 - ✓ που οφείλεται σε νόμιμη συνδικαλιστική δράση του εργαζομένου, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 1264/1982,
 - ✓ λόγω μη αποδοχής από τον εργαζόμενο πρότασης του εργοδότη για μερική απασχόληση ή εκ περιτροπής εργασία
- Για λόγους ευκολίας της κατανόησης των επόμενων διαφανειών, οι παραπάνω λόγω απόλυσης ονομάζονται εν συντομία «**νομοθετικώς ορισμένη καταχρηστικότητα απόλυσης**»
-

Η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας (15)

- Εάν κατά την καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας δεν τηρήθηκαν οι σχετικές προϋποθέσεις **με εξαίρεση την καταβολή της αποζημίωσης απολύσεως**, το κύρος της καταγγελίας ισχυροποιείται, εφόσον ο εργοδότης καλύψει την τυπική παράλειψη εντός προθεσμίας 1 μηνός από την επίδοση της σχετικής αγωγής ή από την υποβολή αιτήματος επίλυσης εργατικής διαφοράς. Στην περίπτωση, που η πλήρωση των συγκεκριμένων προϋποθέσεων γίνει μετά την ως άνω προθεσμία, η πλήρωση αυτή λογίζεται ως νέα καταγγελία και η προηγούμενη ως ανυπόστατη.
- Όταν το ποσό της αποζημίωσης υπολείπεται του ποσού της νόμιμης αποζημίωσης, λόγω προφανούς σφάλματος ή εύλογης αμφιβολίας ως προς τη βάση υπολογισμού αυτής, δεν αναγνωρίζεται η ακυρότητα της καταγγελίας, αλλά διατάσσεται η συμπλήρωση της αποζημίωσης καταγγελίας.
- Εάν η απόλυση πάσχει για λόγο διαφορετικό από τους λόγους **νομοθετικώς ορισμένης καταχρηστικότητας απόλυσης**, το δικαστήριο, αντί οποιασδήποτε άλλης συνέπειας, μετά από αίτημα είτε του εργαζομένου είτε του εργοδότη, επιδικάζει υπέρ του εργαζομένου ποσό πρόσθετης αποζημίωσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο των τακτικών αποδοχών 3 μηνών ούτε μεγαλύτερο του διπλάσιου της κατά νόμο αποζημίωσης, λόγω καταγγελίας κατά τον χρόνο απόλυσης. Κατά τον καθορισμό του ποσού της πρόσθετης αποζημίωσης, το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του ιδίως, την ένταση του πταίσματος του εργοδότη και την περιουσιακή και οικονομική κατάσταση του εργαζομένου και του εργοδότη.
- Ο εργαζόμενος που επικαλείται ελάττωμα της καταγγελίας για **λόγους νομοθετικώς ορισμένης καταχρηστικότητας απόλυσης**, δικαιούται να ζητήσει, αντί για την αναγνώριση ακυρότητας της καταγγελίας και την επέλευση των συνεπειών της ακυρότητας, την επιδίκαση της πρόσθετης αποζημίωσης του προηγούμενου σημείου
- Η παράλειψη της υποχρέωσης του εργοδότη να αναγγείλει την καταγγελία στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗΣ δεν καθιστά την καταγγελία άκυρη, αλλά επιφέρει διοικητικές και ποινικές κυρώσεις για τον εργοδότη